

Laidiens: 12.06.1996., Nr. 100/101

Ministru kabineta noteikumi Nr. 201

Rīgā 1996. gada 4.jūnijā (prot. nr. 30 21§)

Noteikumi par tirdzniecību Latvijas tirgos, gadatirgos, ielu tirdzniecības vietās un izbraukumos

Izdoti saskaņā ar Ministru kabineta iekārtas likuma 14.panta 3.punktu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumos ir lietoti šādi termini:

1.1. *tirgus* — norobežota teritorija, kurai piešķirts tirgus statuss un kurā tiek pārdotas preces. Tirgus teritorijā ir tirgus paviljoni, kioski, novietnes, citas slēgtas stacionāras tirdzniecības vietas, nojumes, tirdzniecības galdi (letes), kā arī brīva tirgus teritorija tirdzniecībai no transportlīdzekļiem vai citas speciāli iekārtotas tirdzniecības vietas. Tirgus pārvalda Latvijā reģistrēti uzņēmumi (uzņēmēj sabiedrības);

1.2. *gadatirgus* — vienreizēja īslaicīga dažādu preču vienu līdz trīs dienu ilga tirdzniecība, ko tirgus teritorijā, sporta laukumā vai citā pašvaldības norādītā vietā organizē sakarā ar svētkiem, sezonas darbu pabeigšanu laukos (rudens gadatirgi u.c.) vai kas saistīta ar noteiktām kalendāra dienām (Mārtiņdienas tirgus u.c.). Vienlaikus ar pārtikas un nepārtikas preču tirdzniecību var organizēt kultūras, sporta un citus pasākumus;

1.3. *ielu tirdzniecība* — tirdzniecība pašvaldību speciāli norādītās un iekārtotās publiskās vietās;

1.4. *publiska vieta* — tirgi, ceļi (jebkura satiksmei izbūvēta teritorija, kas sastāv no braucamās daļas, ietves, nomales, sadalošās joslas, salīņas), tuneļi, laukumi, gājēju apakšzemes pārejas, dzelzceļa staciju, autoostu un lidostu zāles, gaitenī un satiksmes ejas, kā arī parki, citas speciāli iekārtotas brīvdabas atpūtas vietas un neiznomāta, neapbūvēta vai citādi neiekārtota valsts vai pašvaldības zeme;

1.5. *izbraukuma tirdzniecība* — tirdzniecība ar pārtikas un nepārtikas precēm masu pasākumu (dziesmu un deju svētki, sporta un kultūras pasākumi, reliģiski svētki) vietās;

1.6. *pašu ražotā lauksaimniecības produkcija* — zemnieku pašu ražotā lauksaimniecības produkcija, arī no pašu ražotās lauksaimniecības produkcijas zemnieka saimniecībā iegūtie Pārstrādes produkti;

1.7. *tirgus administrācija* — tirgus īpašnieka izpildinstitūcija, kura tiek izveidota saskaņā ar likumu "Par uzņēmējdarbību" (Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs, 1990,42.nr.; 1991, 27./28.nr.; 1992,22./23.nr.; 1993, 3./4., 12./13., 18./19., 20./21., 22./23.nr.; Latvijas Vēstnesis, 1994, 29., 77.nr.; 1995, 59., 177.nr.; 1996, 64.nr.).

2. Šie noteikumi attiecas uz visiem tirgiem, kuriem noteiktā kārtībā piešķirts tirgus statuss, neatkarīgi no to īpašuma veida, kā arī uz gadatirgiem, izbraukuma tirdzniecību un ielu tirdzniecību. Minētajās tirdzniecības vietās jāievēro arī mazumtirdzniecības noteikumi un citi tirdzniecisko darbību reglamentējoši tiesību akti.

3. Ir šādi tirgi:

3.1. pārtikas preču tirgi — tirgi, kuros realizē pārstrādātu un nepārstrādātu lauksaimniecības produkciju, rūpnieciski ražotās pārtikas preces, ziedus, stādus, dēstus, sēklas, zivis un zivju produkciju, meža dzīvnieku gaļu, savvaļas ogas, riekstus un sēnes. Pārtikas preču tirgos var būt iekārtotas slēgtas stacionāras tirdzniecības vietas tirdzniecībai ar nepārtikas precēm, kā arī norobežotas vietas tirdzniecībai ar dzīvjiem putniem un dzīvniekiem;

3.2. nepārtikas preču tirgi — tirgi, kuros realizē jaunas un lietotas nepārtikas preces.

4. Tirgoties Latvijas tirgos ir tiesīgi:

4.1. Latvijas Republikā reģistrētie uzņēmumi (uzņēmēj sabiedrības) (tālāk tekstā — "juridiskās personas"), kuru reģistrācijas dokumentos kā uzņēmējdarbības veids ir paredzēta tirdzniecība;

4.2. individuālā darba veicēji, kuri saskaņā ar izsniegtajiem patentiem, reģistrācijas apliecībām un speciālajām atļaujām (licencēm) realizē pašu ražotās preces vai pašu iegūtos resursus, kā arī iepirkto preci;

4.3. Latvijas Republikas iedzīvotāji (tālāk tekstā — "fiziskās personas"), kuri realizē šādas preces:

4.3.1. pašu ražoto lauksaimniecības produkciju, uzrādot pašvaldību vai to pilnvarotu institūciju izdotu izziņu par zemes lietošanas tiesībām;

4.3.2. likumā noteiktajā kārtībā pašu iegūtu zvejniecības produkciju un medījumus, uzrādot zvejas vai medību speciālo atļauju (licenci) vai apstiprinātu tās kopiju;

4.3.3. savvaļas augus, ogas, sēnes un riekstus saskaņā ar likumu "Par meža apsaimniekošanu un izmantošanu" (Latvijas Vēstnesis, 1994, 41.nr.);

4.3.4. lietotas personīgās mantas;

4.4. Igaunijas Republikas un Lietuvas Republikas iedzīvotāji, kuri realizē pašu izaudzētus augļus, ogas un dārzeņus;

4.5. citu kaimiņvalstu pierobežas zonas iedzīvotāji, kuri Latvijas Republikas pierobežas zonā realizē pašu ražoto produkciju.

5. Tirgus administrācijai jārada labvēlīgi priekšnoteikumi vietējiem zemniekiem un zvejniekiem, attiecīgās pilsētas (rajona, pagasta) juridiskajām un fiziskajām personām pašu ražotās produkcijas realizācijai.

6. Ielu tirdzniecības vietās ir tiesīgas tirgoties juridiskās un fiziskās personas, kā arī individuālā darba veicēji, kuri realizē šādas preces:

6.1. pašu izgatavotus mākslas priekšmetus, lietišķās mākslas un daiļamatniecības izstrādājumus;

6.2. ziedus;

6.3. pašu izaudzētus augļus, dārzeņus, ogas, stādus un dēstus, uzrādot izziņu par zemes lietošanas tiesībām;

6.4. savvaļas augus, ogas, sēnes un riekstus saskaņā ar likumu "Par meža apsaimniekošanu un izmantošanu";

6.5. kvasu un alu no cisternām (mucām), kā arī saldējumu, bezalkoholiskos dzērienus un karstās uzkodas (pīrādžiņi u.c.) no speciālām iekārtām, ja tās atbilst sanitārijas un higiēnas normām;

6.6. grāmatas speciāli iekārtotās stacionārās vietās.

7. Ielu tirdzniecības vietās aizliegts realizēt jebkādas citas preces, kuras nav minētas šo noteikumu 6.punktā, un pašvaldības nav tiesīgas izsniegt atļaujas tirdzniecībai ar šādām precēm.

8. Gadatirgos un izbraukuma tirdzniecības vietās juridiskās un fiziskās personas, kā arī individuālā darba veicēji ir tiesīgi realizēt pārtikas un nepārtikas preces saskaņā ar šajos noteikumos noteikto kārtību.

II. Tirdzniecības vietu izmantošanas noteikumi (kārtība) tirgos

9. Pārtikas preču tirgos un nepārtikas preču tirgos juridiskajām personām un individuālā darba veicējiem atļauts realizēt nepārtikas preces tikai slēgtajās stacionārajās telpās vai šajās telpās iekārtotajās atsevišķajās tirdzniecības vietās, izmantojot noteiktā kārtībā reģistrētus elektroniskos kases aparātus (tālāk tekstā — "kases aparāti").

10. Individuālajiem uzņēmumiem, ja tie nav pievienotās vērtības nodokļa maksātāji, un individuālā darba veicējiem atļauts, neizmantojot kases aparātus, realizēt šādas pašu izgatavotās nepārtikas preces:

10.1. lietišķās mākslas un daiļamatniecības izstrādājumus — pārtikas preču tirgos un nepārtikas preču tirgos esošajās atklātajās tirgus teritorijās un zem nojumēm, kā arī no transportlīdzekļiem un citās tirgus administrācijas norādītajās vietās;

10.2. citas nepārtikas preces — nepārtikas preču tirgos un pārtikas preču tirgos esošajās slēgtajās stacionārajās tirdzniecības vietās.

11. Juridiskajām personām un individuālā darba veicējiem atļauts realizēt attiecīgi pārtikas vai nepārtikas preces, izmantojot kases aparātus, atklātajās tirgus teritorijās, zem nojumēm un no transportlīdzekļiem pārtikas preču tirgos un nepārtikas preču tirgos, kur nav slēgtu stacionāru tirdzniecības vietu.

12. Fiziskajām personām atļauts realizēt lietotas personīgās mantas, neizmantojot kases aparātus, nepārtikas preču tirgos esošajā atklātajā tirgus teritorijā vai citās tirgus administrācijas norādītajās vietās.

13. Juridiskajām personām un individuālā darba veicējiem atļauts realizēt pārtikas preces, izmantojot kases aparātus, pārtikas preču tirgos šo tirgu paviljonos izveidotajos standos un slēgtajās stacionārajās tirdzniecības vietās ārpus tirgus paviljoniem.

14. Tikai juridiskajām personām atļauts realizēt importētos nefasētos augļus, ogas un dārzeņus, izmantojot kases aparātus, pārtikas preču tirgos esošajās atklātajās tirgus teritorijās, zem nojumēm, no transportlīdzekļiem un slēgtajās stacionārajās tirdzniecības vietās.

15. Igaunijas Republikas un Lietuvas Republikas iedzīvotājiem, kā arī citu Latvijas Republikas kaimiņvalstu pierobežas zonas iedzīvotājiem atļauts, uzrādot ievadumtas deklarāciju, realizēt pašu izaudzētus augļus, ogas un dārzeņus, neizmantojot kases aparātus, valsts pierobežas zonā esošajos pārtikas preču tirgos atklātajās tirgus teritorijās, zem nojumēm un no transportlīdzekļiem.

16. Individuāla darba veicējiem atļauts realizēt pašu ražoto lauksaimniecības produkciju, neizmantojot kases aparātus.

17. Pārtikas preču tirgos juridiskajām un fiziskajām personām un individuālā darba veicējiem atļauts realizēt Latvijā ražoto lauksaimniecības produkciju šādās vietās:

17.1. tirgus paviljonos;

17.2. slēgtajās stacionārajās tirdzniecības vietās, kas neatrodas tirgus paviljonos;

17.3. tirgus atklātajās teritorijās no stacionāriem galdiem;

17.4. zem nojumēm; .

17.5. no transportlīdzekļiem.

18. Zemnieku saimniecībām un individuālajiem uzņēmumiem, ja tie nav pievienotās vērtības nodokļa maksātāji, atļauts realizēt pašu ražoto lauksaimniecības produkciju, neizmantojot kases aparātus.

19. Juridiskajām personām un individuālā darba veicējiem atļauts realizēt zemnieku saimniecībās un individuālajos uzņēmumos ražoto lauksaimniecības produkciju, izmantojot kases aparātus.

20. Fiziskajām personām atļauts realizēt pašu ražoto lauksaimniecības produkciju, neizmantojot kases aparātus.

21. Tiesības izmantot stacionāros galdus, zem nojumēm iekārtotās tirdzniecības vietas un vietas tirdzniecībai no transportlīdzekļiem pārtikas preču tirgos esošajās atklātajās tirgus teritorijās piešķiramas šādā secībā:

21.1. zemnieku un zvejnieku saimniecībām, individuālajiem uzņēmumiem, individuālā darba veicējiem un fiziskajām personām, kuras realizē pašu ražoto produkciju (preces);

21.2. individuālā darba veicējiem, kuri tirgojas ar iepirktu preci, un juridiskajām personām;

21.3. Igaunijas Republikas un Lietuvas Republikas iedzīvotājiem, kuri realizē pašu izaudzētus augļus, ogas un dārzeņus;

21.4. citu kaimiņvalstu pierobežas zonas iedzīvotājiem, kuri realizē pašu ražotu produkciju.

22. Tiesības izmantot tirdzniecības vietas, kas iekārtotas pārtikas preču tirgus paviljonos un citās slēgtajās stacionārajās telpās (kioskos, novietnēs un citur), piešķiramas šādā secībā:

22.1. zemnieku un zvejnieku saimniecībām, individuālajiem uzņēmumiem, individuālā darba veicējiem un fiziskajām personām, kas realizē pašu ražoto produkciju (preces), kuras tirdzniecība atklātajā tirgus teritorijā vai zem nojumēm ir aizliegta;

22.2. individuālā darba veicējiem, kuri tirgojas ar iepirktu preci, un juridiskajām personām.

23. Tiesības izmantot nepārtikas preču tirgos esošajās atklātajās tirgus teritorijās iekārtotās tirdzniecības vietas piešķiramas šādā secībā:

23.1. individuālajiem uzņēmumiem un individuālā darba veicējiem, kuri realizē pašu izgatavotās nepārtikas preces;

23.2. fiziskajām personām, kuras realizē lietotas personīgās mantas. 24. Tiesības izmantot nepārtikas preču tirgus teritorijā esošās slēgtās stacionārās telpas vai atsevišķas tirdzniecības vietas šais telpās piešķiramas šādā secībā:

24.1. juridiskajām personām;

24.2. individuālā darba veicējiem, kuri realizē pašu izgatavotās un iepirtās nepārtikas preces.

III . Tirgus darba organizācija un administrācijas pienākumi

25. Lai iegūtu tirdzniecības tiesības tirgos, tirdzniecības atļauja no attiecīgās teritorijas pašvaldības nav jāsaņem.

26. Tirgus administrācija nosaka kārtību, kādā juridiskajām un fiziskajām personām piešķiramas tiesības izmantot tirdzniecības vietas (pēc līguma, abonementa, noteicot par dienu maksājamo tirgus nodevu u.tml.).

27. Tirdzniecības vietu izmantošanas tiesības tirgus administrācija piešķir uz noteiktu laiku.

28. Lai piešķirtu tirdzniecības vietas (vietu) izmantošanas tiesības juridiskajām personām vai individuālā darba veicējiem, kas tirgojas ar iepirkto preci, tirgus administrācija pieprasa:

28.1. iesniegt rakstisku pieprasījumu piešķirt tirdzniecības vietu (vietas);

28.2. iesniegt notariāli apstiprinātu kopiju no uzņēmuma reģistrācijas apliecības vai individuālā darba reģistrācijas apliecības, kas dod tiesības tirgoties ar iepirkto preci;

28.3. iesniegt attiecīgās Valsts ieņēmumu dienesta nodaļas nodokļu inspekcijas izziņu par stāšanos nodokļu maksātāju uzskaitē un par to, vai attiecīgā juridiskā persona ir pievienotās vērtības nodokļa maksātāja;

28.4. uzrādīt kases aparāta tehnisko pasi, ja kases aparāta izmantošana ir obligāta;

28.5. uzrādīt kases aparāta žurnālu;

28.6. uzrādīt realizējamo preču sortimentu, bet, ja tiks realizēti pārtikas produkti, — pārdevēja vārdu, uzvārdu un medicīnas grāmatiņu;

28.7. individuālajiem uzņēmumiem — uzrādīt limitēto dabas resursu (zivju, medījumu, ogu, augu un citu resursu) ieguves atļauju (licenci), ja to paredz tiesību akti;

28.8. iesniegt atsevišķu uzņēmējdarbības veidu veikšanai nepieciešamās speciālās atļaujas (licences) notariāli apstiprinātu kopiju;

28.9. individuālā darba veicējiem — uzrādīt ieņēmumu un izdevumu žurnālu.

29. Lai piešķirtu tirdzniecības vietas (vietu) izmantošanas tiesības individuālā darba veicējiem, kas realizē pašu izgatavotas nepārtikas preces un pašu ražotu lauksaimniecības produkciju, un fiziskajām personām, tirgus administrācija pieprasa:

29.1. iesniegt rakstisku pieprasījumu piešķirt tirdzniecības vietu (vietas);

29.2. iesniegt kopiju no patenta vai reģistrācijas apliecības (oriģinālu uzrādīt) vai pilnvarotu institūciju izdotu izziņu par zemes lietošanas tiesībām un uzrādīt personu apliecinošu dokumentu;

29.3. uzrādīt limitēto dabas resursu (zivju, medījumu, ogu, augu un citu resursu) ieguves atļauju (licenci), ja to paredz likumi.

30. Tirgus administrācija ir atbildīga, lai tiktu ievērota šajos noteikumos noteiktā tirdzniecības vietu piešķiršanas secība un tirdzniecības vietu izmantošanas noteikumi (kārtība).

31. Pirmtiesības izmantot tirdzniecības vietas tirgos tirgus administrācija nodrošina vietējiem zemniekiem un zemnieku saimniecībām, zvejniekiem un zvejnieku saimniecībām, juridiskajām un fiziskajām personām, kuras realizē pašu ražotās preces vai produkciju.

32. Tirgus administrācija iekārto tirdzniecības vietu pieprasījumu reģistru, kurā pieprasījumi reģistrējami saņemšanas secībā un kurā fiksēts pieņemtais lēmums par tirdzniecības vietas piešķiršanu vai atteikumu.

33. Tirgus administrācija iekārto juridisko personu — tirdzniecības vietu izmantotāju — reģistru un katru mēnesi ziņo attiecīgā rajona nodokļu inspekcijai par nodokļu maksātāju uzskaitē esošajām juridiskajām personām, kuras izmanto tirdzniecības vietas tirgū.

34. Tirgus administrācija vienojas ar vietējo pašvaldību par tirdzniecības vietu izmantotāju — fizisko personu un individuālā darba veicēju, kas tirgojas ar iepirkto preci, — reģistra iesniegšanu pašvaldībai.